

HANNA KOSONEN & SALLA-MAARIA SUURINIEMI

Työyhteisön kielikäytänteet ja monikielisyys – Jännitteitä ja ratkaisuja

Korkeakoulujen kielikäytänteet ovat muuttuneet kansainvälisen liikkuvuuden ja digitalisaation myötä. Samalla on herännyt tarve neuvotella kielivalinnoista ja vuorovaikutusta ohjaavista normeista. Tarkastelemme monikielisyyttä ja työyhteisön kielikäytänteitä kielen opettamisen asiantuntijoiden muodostamassa työyhteisössä osallistavan ja osallistuvan toimintatutkimuksen menetelmin. Tutkimus kohdistuu suomalaisten yliopistojen kielikeskusten henkilöstöön. Aineisto koostuu valtakunnallisesta kyselystä, fokusryhmätyöpajojen tallenteista ja osallistuvan havainnoinnin kenttämuistiinpanoista. Kysymme, miten kielikeskuksen henkilöstön jäsenet reflektivat työyhteisönsä kielikäytänteitä. Lisäksi selvitämme, millaisia vaiheita työyhteisön kielikäytänteiden kehittämistyössä ilmenee ja mitä mahdollisuuksia toimintatutkimus tarjoaa kielikäytänteiden kehittämiseen ja osallisuuden ymmärtämiseen ja tukemiseen. Tutkimustulostemme mukaan suomalaisissa kielikes-

kuksissa ilmenee yhteen kokoavien ja erilleen vievien kielinäkemysten välisiä jännitteitä: yhtäältä korostetaan kielivalintojen selkeyttä ja yhteistä ymmärrystä, toisaalta arvostetaan monikielisyyden näkymistä ja yksilöllistä toimijuutta. Päätelmissä korostamme tarvetta tunnistaa jännitteet ja keskustella niistä. Reflektiivinen ja kehittyvä asenne kielivalintoihin voi luoda tilaa moniäänisyydelle ja uusille monikielisille käytännöille, mikä vahvistaa yhteisön kykyä tukea kielellistä moninaisuutta ja kaikkien jäsenten osallisuutta. Toimintatutkimus tarjoaa puolestaan välineitä siirtymä reflektiosta kohti käytännön toimintaa ja muutosta.

Asiasanat: kielitietoinen opetus ja kasvatus, kielipoliitikka, korkeakoulut, monikielisyys, toimintatutkimus, työyhteisöt

Aikuiskasvatus 45(4), 6

<https://doi.org/10.33336/aik.161418>

Language practices and multilingualism in the workplace – Tensions and solutions

Language practices in higher education have evolved due to international mobility and digitalisation. At the same time, there is a growing need to negotiate language choices and the norms that shape interaction. This study examines multilingualism and language practices in a professional community of language teaching experts, employing participatory action research methods. The focus is on the staff of language centres at Finnish universities, with data drawn from a national survey, focus group workshops, and participatory observation. The study explores how language centre staff reflect on their workplace language practices. It also examines the stages of development in these practices within the work community and the opportunities that action research offers for developing and understanding language practices, as well as for supporting inclusion. The findings reveal both centripetal and centrifugal tensions in the language centres: while there is

an emphasis on clarity in language choices and shared understanding, multilingualism and individual agency are also highly valued. The conclusions highlight the importance of recognising and collectively examining these tensions. A reflexive and evolving attitude towards language choices can create space for polyphony and new multilingual practices, strengthening the community's capacity to support linguistic diversity and promote the inclusion of all members. Action research, in turn, provides tools for moving from reflection to concrete action and change.

Keywords: language-aware education, language policy, institutions of higher education, multilingualism, action research, work communities

Aikuiskasvatus 46(1), 6

<https://doi.org/10.33336/aik.161418>

Opettajasta johtajaksi? – Kertomuksia päiväkodin johtajien ja perusopetuksen rehtorien ammatti-identiteettien rakentumisesta

Kasvatus- ja opetusalan jatkuvat muutokset, erilaiset tavoitteet ja kehittämistarpeet haastavat perusopetuksen rehtorien ja päiväkodinjohtajien työtä sekä osaltaan vaikuttavat johtajan ammatti-identiteetin rakentumiseen. Johtajan ammatti-identiteetin on tunnistettu kytkeytyvän pedagogisen toiminnan laatuun ja työyhteisön hyvinvointiin. Niinpä se on merkityksellistä, millaisten prosessien kautta ammatti-identiteetti rakentuu. Tarkastelemme perusopetuksen rehtorien ja päiväkodin johtajien ammatti-identiteetin rakentumista narratiivisessa viitekehyksessä. Käytimme narratiivista analyysia johtajien (N = 67) sähköiseen kyselyyn kirjallisesti antamien vastausten tarkasteluun.

Muodostimme neljä johtajan ammatti-identiteettiä kuvaavaa tyyppikertomusta: joustava kehittäjä, päämäärätietoinen suunnittelija, pedagoginen vastuunkantaja ja dialoginen kanssakulkija. Tyyppikertomukset kuvaavat johtajan ammatti-identiteetin rakentumiseen kuuluvia ulottuvuuksia sekä näitä yhdistäviä ja erottelevia tekijöitä.

Asiasanat: kasvatus- ja opetusalan johtajuus, ammatti-identiteetti, narratiivisuus, narratiivinen tutkimus

Aikuiskasvatus 46(1), 22

<https://doi.org/10.33336/aik.161419>

Teacher and leader – The construction of professional identities of early childhood education and care centre leaders and basic education principals through narratives.

The continuous changes in the education sector, diverse goals, and development needs challenge the leader and become part of the leader's professional identity. The successful construction of a leader's professional identity is, in turn, associated with high-quality pedagogy and the well-being of the working community. In this article, we examine the narrative construction of the professional identity of primary school principals and daycare centre directors, as well as the dimensions related to the leader's professional identity. The data is analysed using narrative analysis, through which four types of professional identity stories are identified: agile developer, strategic planner, pedagogical responsibility bearer, and dialogical companion. The research findings help

understand the process of constructing a leader's professional identity, the dimensions related to professional identity construction, and the factors that connect different dimensions. However, in the future, recognizing the successful construction of a leader's professional identity will not be enough. It requires conscious attention in both educational and career stages in the field of education and teaching.

Key words: educational leadership, professional identity, narrative analysis, leadership (activity)

Aikuiskasvatus 46(1), 22

<https://doi.org/10.33336/aik.161419>

HANNA RINNE, JOHANNA KORKEAMÄKI, JOHANNA NUKARI & JUKKA-PEKKA JÄNKÄLÄ

Aikuisopiskelijat ammatillisessa koulutuksessa – Oppimisen vaikeudet, tuen ja ohjauksen saaminen ja opintojen sujuminen

Jatkuvan oppimisen mahdollistaminen kaikille aikuisille on tärkeä poliittinen tavoite Suomessa. Tutkimme oppimisen vaikeuksia, tuen ja ohjauksen saamista, opintojen sujumista ja niiden välisiä yhteyksiä ammatillisessa koulutuksessa opiskelevilla aikuisilla. Tarkastelimme lisäksi aikuisten ja nuorten välisiä eroja. Käytimme tarkasteluissa toimintamahdollisuusajattelun viitekehystä. Aineistona oli Amis-barometri 2022 -kysely (N = 13 929) ja menetelmänä logistinen regressiomalli. Aikuisten yleisimpiä oppimisen vaikeuksia olivat kehitykselliset oppimisvaikeudet ja tarkkaavaisuushäiriö. Ne aikuiset ja nuoret, joilla oli oppimisen vaikeuksia, olivat yhtä tyytymättömiä opintojensa etenemiseen. Aikuiset kokivat harvemmin olevansa väärällä alalla ja uskoivat valmistuvansa useammin kuin nuoret. Ne aikuiset, joilla oli oppimisen vaikeuksia, raportoivat muita useammin saaneensa riittämättömästi tukea ja ohjausta. Riittämätön tuki ja

ohjaus olivat yhteydessä tyytymättömyyteen opintojen etenemisessä, mutta eivät valmistumisodotuksiin. Riittämätön tiedonsaanti opiskelua koskevista asioista oli vahvimmin yhteydessä opintojen sujumisen ongelmiin. Jatkuvan oppimisen edistämiseksi on tärkeää kehittää koulutusmahdollisuuksia erityisesti niille, joille kouluttautuminen on hankalaa. Riittävä tuki ja ohjaus sekä eri-ikäisten opiskelijoiden tarpeiden huomioiminen ovat keskeisiä edellytyksiä koulutuksellisen tasa-arvon toteutumiselle.

Asiasanat: ammatillinen koulutus, ammatilliset oppilaitokset, aikuiset, opiskelijat, aikuisopiskelijat, oppimisvaikeudet, tuen tarve

Aikuiskasvatus 46(1), 35

<https://doi.org/10.33336/aik.152185>

Adult students in vocational education and training – Learning difficulties, access to support and guidance, and study progress

Enabling continuous learning for all adults is an important political goal in Finland. In this study, we looked at learning difficulties, access to support and guidance, study progress, and the connections between these factors among adults in vocational education. In addition, the differences between adults and young people were examined. The factors were analysed applying capability approach. The data was taken from the Amis-barometri 2022 survey (N = 13,929) and the logistic regression model was applied. Among adults, the most common learning difficulties were developmental learning difficulties and attention deficit disorder. Both adults and young people with learning difficulties were equally dissatisfied with their study progress. Adults were less likely to feel that they were in the wrong field of study, and adults were more likely than young people to believe that they would graduate. Compared to others, adults with learning difficulties reported more

often that they had received insufficient support and guidance. Inadequate support and guidance were linked to dissatisfaction with study progress, but not to the graduation expectations. Inadequate access to information in study-related matters was most strongly linked to problems in study progress. To promote continuous learning, it is important to develop educational opportunities, especially for those who find it difficult to access education. Adequate support and guidance, as well as consideration for the needs of students of different ages, are key prerequisites for achieving educational equality.

Key words: vocational education and training, vocational institutions, adults, students, adult students, learning difficulties, need for support

Aikuiskasvatus 46(1), 35

<https://doi.org/10.33336/aik.152185>